

MŰVÉSZETI SZAKSZERVEZETEK SZÖVETSÉGE

XIII. KONGRESSZUSA

1996. május 20.-án tartotta soron következő kongresszusát a Művészeti Szakszervezetek Szövetsége
Alábbiakban kivonatosan közöljük a határozatokat

A művészeti szakszervezetek álláspontja szerint - és a világ fejlett országainak gyakorlata és tapasztalatai is ezt igazolják - az oktatás, a tudomány, a kultúra alrendszerei nem elosztási, hanem beruházási kiadások, befektetések körébe tartoznak, ezért rájuk külön stratégiát kellene alkalmazni, mert elengedhetetlenül szükségesek az ország további társadalmi, gazdasági fejlődéséhez.

Amíg az előző kongresszus a „maradék elv” tarthatatlanságát hangsúlyozta, addig az elmúlt néhány év alatt gyakran tapasztaltuk azt, hogy a művészeti területek finanszírozására maradék alig, követhető elv pedig szinte egyáltalán nem maradt.

A művészeti terület szervezetei, intézményei és munkavállalói - már akiknek erre még lehetőségük volt - a folyamatos elvonások, az infláció kivédhetetlen támadásai, az egyre bizonytalanabbá váló alkotási, megélhetési lehetőségek közepette is hivatásuk, a művészet és a közönség iránt érzett felelősséggel törekedtek a működőképesség megőrzésére.

Nehéz elfogadható magyarázatot találni arra a gazdaságirányítási gyakorlatra, amely az ország oly nagy értékűnek nyilvánított szellemi és ezen belül művészeti életére nem nélkülözhetetlen és hosszú távú beruházásként, hanem csak mint a költségvetés hiányát növelő kiadásra tekint.

A művészeti terület beruházásainak „termékei” az ország arcát mutatják be saját polgárainak és a világ előtt - rendszerint elismerést és sikert hozva - és olyan minőségek, amelyeknek anyagi ráfordításai nem vethetők össze a létrejött alkotások tényleges értékével és még kevésbé erkölcsi hatásával, eredményével.

Elutasítjuk - mert irracionális és kudarca ítélt - azt a gyakorlatot, amely a gazdaság mutatóit, a versenyszféra racionalitását és törvényszerűségeit kéri számon a művészeteken, a művészi alkotó tevékenységeken.

Ennek következményeként ugyanis előbb-utóbb a színházakban díszlet nélküli monodramákat, a koncerteken pe-

dig playback-ről bemutatott műveket kellene előadni, hiszen ezek a paraméterek felelnének meg leginkább az említett „gazdasági racionalitás” követelményeinek.

Mindez ráadásul abban az időszakban történik, amikor a gazdaságpolitika egyre nagyobb arányban az állampolgárra hárítja át a kultúra és a művelődés adókkal és járulékokkal megnövelt költségeit.

Határozati javaslatok:

„ Széles körű szakmai és társadalmi egyeztetéssel meg kell alkotni az államháztartási törvényhez kapcsolódó szaktörvényeket, amelyek az állam szerepvállalását meghatározzák a művészeti területeken, s ezek szellemében az éves költségvetési törvény keretében (valamint az önkormányzati költségvetésekben) biztosítani kell a művészeti intézmények alapfeladatának ellátásához szükséges pénzeszközöket, továbbá művészeti területen meghatározó jelentőségű alapok és a közalapítványok garantált és értékálló támogatását.

- Meg kell határozni a kiemelt nemzeti alapintézmények körét és ezeknek feladatkhoz és rangjukhoz méltó kiemelt mértékű és a mindenkori költségvetési vitától kevésbé függő, garantált támogatást szükséges biztosítani.

- A felsőoktatási törvény módosítása során szükséges megvizsgálni a művészeti felsőoktatási intézmények helyzetét egyrészt a többi felsőoktatási intézménytől való eltéréseik, valamint az egyes intézmények egymástól való különbözőségük megállapítása céljából.

- Megfelelő - a szakmai szervezetek ellenőrző képességét erősítő - jogszabályokkal szélesebb körű felhatalmazást kell adni a szakképesítési előírások számonkérésére, gátat szabva a kontárkodásnak, a képzetlensége miatt olcsó munkaerő foglalkoztatásának.

- A non-profit törvény előkészítése során meg kell vizsgálni azt, hogy milyen eszközökkel lehet a költségvetési támogatásokat kiegészítő egyéb forrásokat bevonni a kultúra illetve a művészeti élet finanszírozásába egy kultúra-

barát adórendszer és a piacconform támogatási mechanizmusok ösztönzése révén.

- A közalkalmazotti munkakörben foglalkoztatott munkavállalók számára biztosítani kell a hároméves megállapodásnak megfelelő ütemű béremelkedéseket, ide értve a kötelező pótlékrendszer (egyres művészi és vezetői munkakörök pótléka, a művészeti díjakhoz kapcsolódó pótlék, a táncművészek esetében a behatárolt aktív időszak miatti korpótlék stb.) kialakítását is, továbbá a nemzeti alapintézmények bérviszonyait a Kjt. szabályain is túlmutató keretben szükséges megállapítani.

- A művészfoglalkoztatás helyzetét és ezzel összefüggésben társadalombiztosítási, adózási és érdekvédelmi környezetét javasoljuk együttesen áttekinteni.

- Kezdeményezzük a hatályos szabályozás felülvizsgálatát és módosítását a szabadfoglalkozású művészek munkanélküli ellátási lehetőségének megerősítése céljából.

- A művészek foglalkoztatási gondjainak hatékonyabb megoldása érdekében létre kell hozni avagy a létező szervezeti struktúrára építve (Országos Szórákötő-zenei Központ) az állami munkaerő-piaci szervezetek feladatait a művészeti területen átvállaló szervezetet.

- Európai minták szellemében szükség van arra, hogy a Ptk., illetve a munkajog szabjon meg olyan általános szerződési keretfeltételeket, amelyek csökkentik a megbízó erőfölényét azokkal szemben, akik csak sajátos munkaerőjüket tudják a piacra vinni. Kötelező erővel kell garantálni számukra a munkavállalókat általában megillető munkakörülményeket és szociális jogokat.

- Ismételten javasoljuk az önálló művészeti tevékenységet folytatók személyi jövedelemadó rendszerében a korábbiakban megfelelőnek bizonyult méltányos költségátalány rendszer újbóli bevezetését, vagy az átalányadózás lehetőségének kiterjesztését e tevékenységekre is.

Budapest, 1996. május 20.
Művészeti Szakszervezetek Szövetsége